

PROFIEL VAN HET KATWIJKS MUSEUM

Op 1 januari 1966 is de vereniging Genootschap 'Oud Katwijk' opgericht. De vereniging stelt zich ten doel de belangstelling te bevorderen voor en de bestudering van de geschiedenis en de folklore van Katwijk en alles wat daar mee verband houdt. De vereniging tracht dit doel te bereiken door eigen werkzaamheid van de leden en het aankopen, in stand houden en tentoonstellen van (kunst)voorwerpen die op de geschiedenis en de folklore van Katwijk betrekking hebben. Deze activiteiten hebben geleid tot de vorming van een grote collectie, die in het Katwijks Museum wordt getoond. De collectie wordt geëxploiteerd door de Stichting Katwijks Museum.

Het genootschap heeft de traditie voortgezet van de voormalige Oudheidkamer die tijdens de dertiger jaren van de vorige eeuw zich inzette om de herinnering aan het Katwijk aan Zee van weleer levendig te houden. De nadruk lag toen op stijlkamers, de klederdracht en de visserij. Die taak is vanaf 1966 voortgezet door het genootschap dat tevens actief werd met de opbouw van een kunstcollectie bestaande uit schilderijen en tekeningen van kunstenaars die met name rond het einde van de negentiende en het begin van de twintigste eeuw in Katwijk werkten. Katwijk oefende rond die eeuwwisseling de nodige aantrekkingskracht uit op kunstenaars uit de gehele westerse wereld. Zij hebben Katwijk als kunstenaarskolonie op de kaart gezet. Tot aan de Eerste Wereldoorlog werd met bomschuiten de visserij vanaf het strand uitgeoefend. De schepen en de bedrijvigheid die daarmee verband hield, trokken de belangstelling van de kunstenaars. De kunstwerken van die schilders staan centraal in de meeste tentoonstellingen die het museum jaarlijks organiseert. Het Katwijks Museum heeft met zijn collectie en variatie in presentatie faam in de Nederlandse museumwereld weten te verwerven.

De organisatie van het museum bestaat bijna volledig uit vrijwilligers. Daarmee neemt het Katwijks Museum, gerelateerd aan aard en omvang van de activiteiten, binnen de Nederlandse museumwereld een bijzondere plaats in. Formeel hebben de beide betrokken rechtspersonen ieder een eigen bestuur en een Raad van Toezicht. In de praktijk vormen beide colleges echter ieder vanuit hun specifieke taakstelling een personele unie. Het vrijwilligersbestand schommelt rond honderdtachtig personen die zich met groot enthousiasme voor een breed spectrum van aandachtsgebieden inzetten.

Het Katwijks Museum is een officieel geregistreerd museum. Het werd in 2002 onderscheiden met de Gerard Eversprijs van de Nederlandse Federatie van Vrienden van Musea. Het genootschap en de stichting hebben de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

VERSLAG VAN HET BESTUUR 2016

Het jaarverslag bestaat uit het profiel van het museum met daarin de doelstelling en de belangrijkste karakteristieken, het bestuursverslag en de jaarrekeningen van de vereniging Genootschap 'Oud Katwijk' en de Stichting Katwijks Museum. Het bestuursverslag vermeldt de gang van zaken en het gevoerde beleid gedurende het verslagjaar. Het bestuur legt daarmee aan belanghebbenden verantwoording af over de uitvoering van het beleid en het daaraan verbonden financieel beheer. Wie zijn die belanghebbenden? Voor het Katwijks Museum zijn dat in de eerste plaats de leden van het Genootschap 'Oud Katwijk'. Voorts zijn te noemen het gemeentebestuur als belangrijkste subsidieverstrekker, banken en anderen waarvoor inzicht in het reilen en zeilen van het museum van belang kan zijn. Het volledige jaarverslag ligt voor een ieder ter inzage op de leestafel in de Blommerszaal. Bovendien worden de leden geïnformeerd door een beknopt jaaroverzicht in het Ledenblad op te nemen.

Het hoogtepunt was dit jaar de viering van het vijftigjarig bestaan van het genootschap. Het verslag begint daarom met een terugblik op deze halve eeuw en de wijze waarop dit jaar is stil gestaan bij dit evenement. Daarna zijn zoals gebruikelijk de kernfuncties besproken die bepalend zijn voor de activiteiten van het Katwijks Museum. Deze zijn in twee groepen te onderscheiden, namelijk de meer intern gerichte verzamelende en ordenende functies enerzijds en de naar buiten tredende presenterende en educatieve functies anderzijds. Vervolgens krijgen de ondersteunende functies de aandacht zoals bestuur, vrijwilligers, organisatie en huisvesting. Een afzonderlijk hoofdstuk is gewijd aan financiën, ICT en de risicoanalyse. Afgesloten is met de toekomstvisie.

1. EEN HALVE EEUW GENOOTSCHAP 'OUD KATWIJK'

Aan het eind van de Tweede wereldoorlog was door de stagnatie in de voorafgaande jaren een groot woningtekort ontstaan. Ook door de sterke groei van de bevolking kon in de jaren daarna slechts met moeite in de grote behoefte worden voorzien. Bovendien nam in die jaren door de groeiende welvaart het verkeer toe. De planologen meenden met omvangrijke stadsuitbreidingen en doorbraken in de binnensteden in de grote behoefte aan woningen en ruimte voor het verkeer te kunnen voorzien. De tekenliniaal en -driehoek waren daarbij doelmatige hulpmiddelen die geen rekening hielden met historisch erfgoed in de binnensteden. Deze ontwikkeling was alom in het land te onderkennen.

Ook in Katwijk was dat het geval, zij het op kleinere schaal. Daarbij kwam dat tevens de oorlog zijn sporen had achtergelaten. De woningen aan Boulevard en de daaraan grenzende bebouwing van het oude dorp waren door afbraak verloren gegaan. Bovendien was het gemeentebestuur tot de conclusie gekomen, dat enkele meer landinwaarts gelegen markante gebouwen niet meer voldeden aan de moderne eisen. Zij werden gesloopt en door nieuwbouw vervangen. Voorbeelden hiervan waren het Gasthuis en het Weeshuis aan de Voorstraat. Een aantal Katwijkers maakte zich ongerust over deze ontwikkeling, waaronder Cees Varkevisser, oud-directeur van de Visserijschool, en Jan van Brakel van de afdeling Openbare Werken van de gemeente. Zij namen het initiatief tot oprichting van het

Genootschap 'Oud Katwijk'. Volgens de statuten van het genootschap gebeurde dat formeel per 1 januari 1966. In het jubileumnummer van het Ledenblad (nummer 64, mei 2016) staat een interessant artikel van de hand van Piet Vellekoop waarin ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan de historie en de vele aandachtsgebieden van het genootschap uitvoerig zijn beschreven.

Het zal duidelijk zijn dat een dergelijk jubileum niet ongemerkt voorbij mocht gaan. Reeds in een vroegtijdig stadium werden hiervoor plannen gemaakt waarbinnen de verwerving van een schilderij uit de zeventiende eeuw als een blijvende herinnering aan het jubileum een belangrijk element moest zijn. Verwerving van een dergelijk kunstwerk zou betekenen dat een hiaat in de collectie zou worden opgevuld. Een probleem was dat schilderijen uit die periode waarop een tafereel uit Katwijk wordt getoond, slechts zelden op de markt verschijnen. Katwijk werd in die tijd namelijk niet vaak door kunstenaars bezocht. Het is dan ook bijzonder dat deze zomer een schilderij van de kunstenaar Cornelis Beelt (circa 1630-1702) te koop werd aangeboden. Met een belangrijke bijdrage van de Stichting Sponsorgelden Katwijks Museum en een aantal andere giften kon het schilderij worden verworven. Tijdens een in het kader van het jubileum op 26 oktober in de Mark Parlevlietzaal georganiseerd sponsordiner is dit schilderij aan het genootschap worden aangeboden. Dat geschiedde samen met een ander schilderij uit de zeventiende eeuw eveneens van de kunstenaar Beelt dat enkele weken eerder was verworven. Het sponsordiner viel zeer in de smaak met name door de inleiding door André Groeneveld over het werk van B.J. Blommers en de bezichtiging van de aan deze kunstenaar gewijde tentoonstelling. Het sponsordiner boekte een resultaat van € 2.500 dat bestemd is voor de aankoop van kunst.

De klederdrachtgroep organiseerde afgelopen zomer de Nationale Klederdrachtshow die eveneens in het teken stond van het jubileum. Zij deed dat in samenwerking met het Noordzee Zomerfestival. Twintig groepen deden aan het festival mee.

Ook de leden en vrijwilligers werden bij de festiviteiten betrokken. Op 29 oktober werd een open huis georganiseerd waarbij met de activiteiten van de meer op de achtergrond opererende werkgroepen kennis kon worden gemaakt. Hier kwamen ruim 150 belangstellenden op af. Voorts waren enkele concerten te beluisteren waarvoor docenten en leerlingen van de Muziekschool hun medewerking verleenden. Het jubileumjaar werd op 19 november afgesloten met een vrijwilligersborrel om daarmee alle medewerkers te bedanken voor al het vele werk dat in de afgelopen halve eeuw is verzet.

2. VERZAMELEN, ORDENEN EN BEWAREN

De collectie van het genootschap omvat niet alleen kunstwerken, maar geeft ook een goed beeld van de klederdracht, visserijattributen, interieurs en vele scheepsmodellen. Een belangrijk deel werd al kort na de oprichting van het genootschap door de bevolking geschonken. Bij de sloop van karakteristieke panden werden door het toen zittende bestuur diverse interieurs 'gered'. In de jaren daarna kwam een regelmatige stroom kunstwerken het inmiddels tot stand gekomen museum binnen.

2.1 Nieuwe aanwinsten

Ook in het afgelopen jaar zijn, daarbij bij aankopen mede gesteund door bijdragen van de Stichting Sponsorgelden Katwijks Museum en derden, de volgende kunstwerken verworven:

- Cornelis Beelt, Strandgezicht met dorp, kerk en figuren. Met dit schilderij werd een hiaat in de collectie opgevuld.
- Cornelis Beelt, Strand van Scheveningen met aankomst van de koets van Koning Charles de Tweede te midden van talrijke figuren. Toevalligerwijs kwam dit schilderij van Beelt uit de zeventiende eeuw eveneens op de markt. Dat was een mooie kans dat aan te kopen.
- Een tijdens de kunstbeurs in het Katwijks Museum aangekochte ets 'Katwijk aan Zee' van Paul Wallat

De volgende kunstwerken werden verkregen uit schenkingen:

- Hans von Bartels, Hans von, schilderij Holländisches Fischermädchen am Strand;
- Kasparus Karsen, olieverf op doek Oude kerk met Kerksteeg;
- Schenkingen door mevrouw van Brakel: Edgar Farasyn, tekening 'Schelpenvisser verlaat het strand' en de ingekleurde ets van Tjeerd Bottema, 'Winter in de Polder';
- Schenking door P. van Duijvenvoorden namens galerie De Witte Duif: een ets 'Katwijk aan Zee' van Maarten Langbroek en een ets 'Katwijk aan Zee' van Paul Wallat;
- Schetsen van een onbekende kunstenaar 'Lopende figuren op het strand';
- Schenking door de erven Bas Haasnoot 'Oude Kerk Katwijk', inkt op papier, gemengde techniek (en meerdere stukken);
- schenking door De Duinrand van een ongesigneerde olieverf op paneel van een onbekende schilder. Het stelt waarschijnlijk het 'Feestmaal tijdens de Bruiloft te Kana' voor.
- Schenking door de familie Parlevliet van een voorstudie voor het glas-in-loodraam in de Oude Kerk van Jan Zoetelief Tromp,

Uit nalatenschap werden verkregen:

- De door de kunstenaar De Spin gemaakte aquarel van het schip De stad Middelburg tezamen met bijbehorende scheepjournaals van de kapitein D.D. Ouwehand.
- De volgende kunstwerken van Hans von Bartels: 'Zeegezicht', 'Strand met karrespoor', 'Het Privat', 'Nettenboetsters in de duinen', 'Frau in der Sonne', 'Landschap met wolkenlucht'.
- Een krijttekening op papier van Wera von Bartels 'Vrouw met kind'.
- Bij wijze van legaat een olieverf op eiken paneel van Ferdinand Carl Sierig 'Meisje met verrekijker'.

Een echtpaar had een kunstwerk van Blommers voor de tentoonstelling in bruikleen gegeven. Bijzonder was dat bij het afsluiten van de expositie zij besloten om het schilderij aan het museum in eigendom over te dragen. Bij het afsluiten van het verslagjaar werden de daarvoor benodigde contractuele handelingen bij de notaris verricht.

Door de familie P. van Duivenbode werd van een antiek kabinet geschonken. Dit fraaie kabinet heeft een plaats gevonden in de vitrine waarin de klederdracht wordt getoond.

Voor de oorlog was het gebruikelijk na iedere reis van een logger de kwaliteit van de vangst te beoordelen. De daarmee behaalde punten werden jaarlijks gerecapituleerd waarna de schipper met de hoogste score voor dat jaar de beker ontving. Wie drie keer topscorer was, mocht de beker behouden. Een dergelijke 'Beker voor de best verzorgde vis' werd door een familie aan het museum geschonken.

2.2 De maritieme cluster

Er wordt wel eens gezegd dat het Katwijkse Museum zo langzamerhand een schilderijmuseum is geworden. Niets is minder waar, want na het prachtige model van een bomschuit in de hal gepasseerd te zijn, komt de bezoeker in de Mark Parlevlietzaal die in feite geheel in het teken staat van de visserij en aanverwante bedrijven. Niet alleen de daar aanwezige attributen getuigen van het vissersbedrijf in vroeger tijden, maar ook de daar aanwezige schilderijen brengen dat in beeld. Sinds vorig jaar krijgt ook de huidige visserijtechniek de aandacht. In een vitrine met een model van een moderne vissende kotter draait een film die de moderne wijze van vissen op een kotter toont. Sinds afgelopen jaar is de zaal vernoemd naar Mark Parlevliet, een op nog jeugdige leeftijd overleden telg uit de familie Parlevliet van de grote rederij P&P. Wellicht een idee om de moderne, in verre wateren uitgeoefende pelagische visserij en de fabrieksmatige verwerking van de vangst aan boord van de schepen op video in beeld te brengen.

Dit hoofdstuk spreekt over de maritieme cluster. Daartoe behoort de als maritiem benoemde werkgroep die onderzoek doet naar de historie van de vissersschepen en hun bemanningen. Deze groep heeft inmiddels een indrukwekkende hoeveelheid informatie op systematische wijze gedocumenteerd. De groep speelt dan ook een belangrijke rol bij de voorlichting over het geëxposeerde in de Mark Parlevlietzaal. Daarnaast is zij nauw betrokken bij de ruimte waarin de brug van een voormalige logger is opgebouwd. Afgelopen zomer is bij een particulier in Zoeterwoude Rijndijk oude navigatieapparatuur opgehaald. Het betrof een z.g. DECCA-navigator. Hiermee konden de schippers door middel van kruispeilingen via diverse zenders aan de wal de plaats van het schip op zee bepalen. In de visserij is hier tientallen jaren mee gewerkt. Door de opkomst van de moderne satellietnavigatie is dit systeem overbodig geworden.

2.3 De modelbouwers

De werkzaamheden bij de modelbouwgroep in de kelder nemen eerder toe dan af. Naast het grote nieuwbouwproject komen steeds meer Katwijkers met de vraag of hun bomschuit gerepareerd kan worden. Met name Maart van Duijn heeft zich gespecialiseerd in het opknappen van deze scheepjes.

Ondertussen wordt er gewerkt aan een project voor de zolder. Op schaal zal het eerste sluizencomplex nagemaakt worden dat rond 1600 in Katwijk is aangelegd om de afwatering van Holland te verbeteren. Helaas is het maar kortstondig in gebruik geweest, want de tachtigjarige oorlog zorgde ervoor dat door onvoldoende onderhoud de nieuwe uitmonding

weer verzandde. Later is deze uitwatering bekend geworden als het Mallegat. Met de aanleg van het Prins Hendrikkanaal in 1879 verdween dit water voorgoed.

In ons vorige jaarverslag memoreerden wij de aanvang van de bouw van een walvisjager. Na voltooiing zal dit schip als AM 2 'Albert W. Vinke' en met als thuishaven Amsterdam, in de collectie scheepsmodellen worden opgenomen. Het schip krijgt een hoge opbouw met een buitenbrug en een hoge mast die als uitkijkpost diende om de walvissen in het vizier te krijgen.

Tot de modelbouwers kan ook de groep Katwijk aan den Rijn gerekend worden. Deze groep is zeer productief mede door de uitbreiding van het aantal vrijwilligers dat zich met dit project bezig houdt. Door de grote inzet gaat de ruimte van "Katwijk aan den Rijn" langzaam in de richting van zijn definitieve vormgeving. Regelmatig worden nieuwe huizen in de maquette geplaatst en wordt het rollend materieel in de vorm van trams en 'varende' loggers aangepast. Marleen Dijkdrenth heeft haar wandschildering van de Zanderij voltooid. Ten tijde van het uitbrengen van dit verslag is de zaal met enig ceremonieel officieel in gebruik genomen.

2.4 Overige aandachtsgebieden

Een zich reeds jarenlang voortschrijdend project is de digitalisering van de diverse fotocollecties. Thans is een stappenplan opgesteld met als doelstelling om binnen enkele jaren de mogelijkheid te bieden om via internet een deel van de collectie te bekijken.

De bibliotheek straalt een zekere rust uit, De inmiddels uit duizenden werken bestaande verzameling is niet aan veel mutaties onderhevig. Toch is er ieder jaar weer iets bijzonders te melden. Zo werd van de familie Van der Graaf uit Almelo het boekje 'Petrus en de 'Katwijker Visschers' van de auteur J.W.F. Werumeus Buning ontvangen. Het boekwerkje is in 1940 in Antwerpen uitgegeven. Beschreven wordt hoe een Siciliaanse bootsman vertelt over zijn ervaringen met de 'Kattekers'.

Voor de afdeling genealogie bestaat tegenwoordig veel belangstelling. Veel families willen weten hoe hun voorgeslacht is samengesteld. Dat blijkt ook wel uit het grote aantal bezoekers van de website van de werkgroep. Sinds mei 2014 staan de stambomen op een website van de werkgroep en sindsdien is deze website intensief bezocht.

3. PRESENTEREN, EXPOSEREN EN EDUCATIE

De belangrijkste commissies van de presenterende functie zijn de tentoonstellingscommissie en de klederdrachtgroep. De educatie is in dit hoofdstuk behandeld omdat deze ook een vorm van informatieoverdracht vervuld.

3.1 Tentoonstellingen

De tentoonstellingscommissie kan weer terugzien op een succesvol jaar. Beeldbepalend was dit jaar de Blommerstentoonstelling die een groot aantal bezoekers trok. Twee in 2015

begonnen tentoonstellingen liepen in het nieuwe jaar nog uit, namelijk een met het werk van Bas Haasnoot en een andere bestaande uit een grote collectie visserstruien. Drie nieuwe tentoonstellingen werden opgestart.

Het jaar opende met de tentoonstelling gewijd aan het werk van Tjeerd Bottema en zijn familie. De familie Bottema is nauw verbonden met Katwijk. Tjeerd en zijn vrouw Cornelia hebben een belangrijk deel van hun leven in Katwijk gewoond en veel van zijn werk was door Katwijkse taferelen geïnspireerd. Bekend zijn de etsen van schelpenvissers en hun paard en wagen die in vele huiskamers nog steeds te vinden zijn. Toen hij in 1978 op 94-jarige leeftijd overleed, bleek hij een belangrijk deel van zijn oeuvre en een grote geldsom aan het museum gelegateerd te hebben. De bijzondere band tussen het genootschap en de familie Bottema was voor het in 2016 jubilerende genootschap reden een overzichtstentoonstelling aan hen te wijden. Tjeerd maakte vele etsen en illustreerde kinderboeken, zijn vrouw werkte veel met pastelkrijt. Zijn dochters waren eveneens kunstenaars. Zijn broer Tjerk werkte in Parijs en illustreerde voor dagbladen en satirische tijdschriften. Hij kwam in juni 1940 om toen het schip waarmee hij naar Engeland vluchtte werd getorpedeerd. De tentoonstelling kreeg de titel 'Kunstenaarsfamilie Bottema' en was te zien van 23 februari tot 25 juni 2016. De opening werd verricht door de verre achternicht mevrouw Tialda Bottema, documentairemaker en eigenaar van Het Haags Produktiebedrijf.

Het pronkstuk van dit jaar was de overzichtstentoonstelling met het werk van Bernardus Johannes Blommers (1845-1914). Blommers heeft evenals Bottema geruime tijd in Katwijk gewoond en gewerkt. Met bijna negentig schilderijen, aquarellen en tekeningen afkomstig uit museale collecties en het bezit van particulieren en kunsthandelaren werd een beeld gegeven van het werk van deze tot de Haagse School behorende schilder. Blommers was een internationaal gewaardeerd schilder. In 1904 werd hij zelfs tijdens een bezoek aan de Verenigde Staten op het Witte Huis ontvangen door de toenmalige president Theodore Roosevelt. Hij behoorde met Jan Toorop en Willy Sluiter tot de belangrijkste schilders die in Katwijk hebben gewerkt en gewoond. Het werk van Blommers wordt gekenmerkt door zonnige taferelen van op het strand spelende kinderen. Niet voor niets droeg de tentoonstelling als titel 'B.J. Blommers, De zonnige Haagse School'. Toen de tentoonstelling op 12 november sloot, was deze door bijna 15.000 bezoekers bezocht waaronder meerdere nazaten van Blommers. Velen toonden ook belangstelling voor het ter gelegenheid van de tentoonstelling uitgebrachte boek over het leven en werk van Blommers. De auteurs waren André Groeneveld, Tiny de Liefde-Van Brakel, Else Speelman en Evelien de Visser. 848 exemplaren gingen over de toonbank. Daarnaast werden ruim 3400 ansichtkaarten en ruim 170 posters verkocht.

'Vondsten en Vergezichten', onder dit motto ging op 26 november 2016 de tentoonstelling van het werk van het Wassenaarse kunstenaarsechtpaar Ab van Overdam en Lux Buurman van start. De opening geschiedde door de heer Hendrik van Leeuwen, schrijver en schilder. De expositie was speciaal samengesteld voor het Katwijks Museum en omvatte een overzicht van vroegere en nog niet eerder tentoongestelde schilderijen van het echtpaar. Daarnaast werd het topstuk van hun oeuvre, 'Het Paradijs' geëxposeerd. Dit door Van Overdam en Buurman gezamenlijk geschilderde kunstwerk, bevindt zich in een privécollectie en wordt zelden in het openbaar geëxposeerd. Voor het Katwijks Museum maakte de eigenaar een uitzondering.

Van Overdam staat bekend om zijn boeiende landschappen. In deze tentoonstelling waren vergezichten, weidse duinlandschappen in verschillende seizoenen te zien. Meestal vormen de hem zo vertrouwde Zuid-Hollandse duinen het onderwerp,

Op de schilderijen van Lux Buurman is een intieme wereld te zien. Stillevenns met trompe-l'œil-achtige elementen representeren haar vondsten in de natuur zoals schelpen of vruchten of objecten die door mensenhanden gemaakt zijn.

De schilderijen waren te koop, waarvan diverse bezoekers gebruik hebben gemaakt.

Op de laatste dag van dit jubileumjaar stonden de dienstdoende suppoosten met spanning naar de ingang en de teller van het aantal bezoekers te kijken. De hoop was dat het record aantal bezoekers de 25.000 zou overschrijden. Die hoop was echter ijdel, want op 24.955 bezoekers bleef de teller steken. Jammer van die laatste 45, maar toch kan met grote tevredenheid op dit jubileumjaar worden terug gekeken.

3.2 Klederdrachtgroep

Een van de ontwikkelingen waarover de heren Varkevisser en Van Brakel zich in het midden van de vorige eeuw zorgen maakten, was het uit het straatbeeld verdwijnen van de Katwijkse klederdracht. Een van de werkgroepen die bij de oprichting van het genootschap ontstond, richtte haar activiteiten op het behoud van de klederdracht. Al snel ontwikkelde deze werkgroep tot een groep die niet alleen onderzocht, maar ook toonde. Daarmee was de klederdrachtgroep zoals wij die nu nog kennen geboren. Het tonen werd geleidelijk de hoofdactiviteit dat alom in den lande bekendheid geniet. Het is dan ook het gezicht van het genootschap naar buiten.

Eind mei werd deelgenomen aan een dag van de klederdrachten die georganiseerd werd door het Zuiderzeemuseum te Enkhuizen. Het was namelijk honderd jaar geleden dat een grote watersnoodramp de gebieden langs de zuiderzeekust trof. Door de Katwijkse groep werden twee presentaties gegeven. De uitgenodigde groepen hadden als thema 'rouw'.

Het jaarlijks terugkerend programma werd weer afgewerkt met als bekendste onderdelen de Spakenburgse Dagen, de optocht en klederdrachtshow in Schagen, de Botterdagen in Huizen, Eijbertjesdag in Nunspeet.

Het hoogtepunt was de ter gelegenheid van het vijftigjarig bestaan van het genootschap reeds eerder gememoreerde groots opgezette klederdrachtshow. Ongeveer twintig klederdrachtgroepen namen hieraan deel. Samengewerkt werd met het Noordzee Zomerfestival dat in haar festivaltent een platform bood.

3.3 De suppoosten

Vorig jaar maakten wij reeds melding van de museumcheck die de ANWB en de Museumvereniging gezamenlijk uitvoerden. De check richtte zich op de toetsing van de gastvrijheid en toegankelijkheid van het museum. De uitkomsten waren gebaseerd op het oordeel van ongeveer 2000 bezoekers die een twintigtal musea moesten toetsen waaronder het Katwijks Museum. Uiteindelijk bleek dat het Katwijks Museum zeer hoog heeft gescoord. De toegankelijkheid werd gewaardeerd met het cijfer 8, terwijl ons museum met het cijfer

9,1 voor gastvrijheid als hoogste score uit de bus kwam. De uitkomsten van de check werden door directeur Frits van Bruggen van de ANWB persoonlijk gepresenteerd.

De mooie uitslag van het onderzoek kwam tot stand dank zij de activiteiten van de 51 suppoosten die zich afgelopen jaar voor het museum hebben ingezet. Daaronder zijn tevens de 6 suppoosten begrepen die op de Vuurbaak dienst doen. Deze diensten vinden van maandag t/m zaterdag plaats en worden in goed overleg onderling geregeld.

De vuurtoren is door 3946 personen bezocht. Zoals gebruikelijk waren de drukste dagen de Open Monumentendag en de dag van de reddingdemonstraties. De laatste jaren ontstond veel overlast van uitrustende vogels. Door het spannen van lijnen is afgelopen jaar de overlast sterk verminderd.

Voorafgaande aan de opening van een nieuwe expositie zijn instructieavonden georganiseerd. Begonnen is aan een suppoostenhandleiding, die een aantal keren is uitgetoetst en op basis van de daarbij opgedane bevindingen is aangepast.

3.4 Educatie

Het aandachtsgebied van de werkgroep educatie richt zich voornamelijk op kinderen die de basisschool nog bezoeken. Zij krijgen tijdens een bijeenkomst opdrachten die verband houden met datgene wat permanent of tijdens een wisseltentoonstelling in het museum is te zien. De bijeenkomsten genieten een grote populariteit.

Met de gemeentelijke schoolcommissie bestaat een nauw samenwerkingsverband. Hierin participeren ook het lokale onderwijs, het Welzijnskwartier en verenigingen en stichtingen op cultureel gebied. Door deze samenwerking is het mogelijk een programma van kunst- en cultuuractiviteiten aan de leerlingen van de basisscholen aan te bieden, die zijn bedoeld om de leerlingen kennis te laten maken met diverse vormen van kunst en cultuur. Ieder jaar organiseert de Schoolkunstcommissie de Kunstroute. Dit jaar namen ongeveer 800 leerlingen van groep zeven van de basisscholen aan dit evenement deel.

Vanaf eind januari tot juni was onze plaatsgenote Lieneke van Rijn in het museum actief. Zij was als student van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunst (AHK) onder begeleiding van Annemarie Kingmans en Leo Roosjen aan een educatieproject werkzaam. Onderdeel van het project was de ontwikkeling van een leskist. Hierin worden oude gebruiksvoorwerpen uit de collectie van het museum verzameld. De inhoud van de kist werd op school besproken waarna de klas naar het museum ging voor een verdiepende les. Tevens is gewerkt aan een handleiding met lessuggesties voor de leerkrachten. De twee lesbrieven, één voor de onderbouw (groep 4 en 5) en één voor de bovenbouw (groep 6, 7 en 8) komen t.z.t. gratis beschikbaar via de website. De Oranjeschool leverde een 'testklas' om vast te stellen of het programma voldoende aanslaat. Ook zijn leerlingen van de Opleidingschool ingeschakeld om de lessen uit te proberen. Wellicht zou als uitvloeisel van dit project met studenten van een middelbare school een beperkte tentoonstelling opgezet kunnen worden over een onderwerp dat verband houdt met het Katwijkse erfgoed.

3.5 Andere activiteiten en evenementen

Zaterdag 10 september vonden twee grootschalige evenementen in het museum plaats. Vanaf 11.00 uur stonden de deuren open voor de viering van de 13de Culturele Dag Katwijk. Evenals vorig jaar werd ook dit jaar deze dag gecombineerd met de landelijke Open Monumentendag. Het museum werd die dag bezocht door 1290 bezoekers en de Vuurbaak door ruim 1100 belangstellenden.

Op Zaterdag 18 september 2016 werd weer een kunstbeurs voor particulieren gehouden. Inbreng van de kunstwerken was mogelijk op de twee voorgaande dagen. Een dergelijke kunstbeurs wordt eens in de twee jaar in het Katwijks Museum georganiseerd.

Dat het museum een belangrijke plaats in de Katwijkse samenleving inneemt, blijkt uit de volgende opsomming van activiteiten:

- Filmavonden met de visserij uit de periode van 1960 als onderwerp;
- Een tweetal masterclasses schilderen;
- Deelname aan de Nationale Museumweek die landelijk onder het motto 'Het echte goud' werd gehouden. Als Pronkstuk werd door het Katwijks Museum de Peutingerkkaart aangemeld.
- Leendert De Vink hield Praetjes Kunst over zijn blog Huize Zeezicht met Katwijkse en niet-Katwijkse onderwerpen vol van sfeer en nostalgie.
- Muziekavonden verzorgd door leerlingen van de Muziekschool;
- Aan negen toeristenmarkten werd met een kraam voor het museum meegedaan. Maarten en Karin van der Plas zijn de enthousiaste 'trekkers' van de kraam.

4. BESTUUR EN MEDEWERKERS

Het Katwijks Museum heeft een platte organisatiestructuur. Hiërarchische verhoudingen zijn zwak. Het werken in teamverband zonder strakke aansturing is kenmerkend voor het museum. Wel onderhoudt het dagelijks bestuur contact door een periodiek overleg met commissies en werkgroepen. De frequentie wordt bepaald door de aard van het werk van een commissie en eventueel zich voordoende problemen.

4.1 De Raad van Toezicht

Het genootschap en de stichting kennen elk een Raad van Toezicht die evenals het bestuur een personele unie vormen. Voor deze structuur is om doelmatigheidsredenen gekozen. De samenstelling van de raad onderging geen wijziging.

Een belangrijk thema van de Raad was naast de gebruikelijke onderwerpen zoals de algemene gang van zaken in het museum en het financieel beheer, de continuïteit binnen het bestuur. Naar aanleiding van de gevoerde gedachtewisseling werd besloten dat de aftredende en herkozen bestuursleden zich zouden inspannen om gedurende de nieuwe zittingstermijn op enigerlei wijze in hun opvolging te voorzien. Daarbij moeten de bestuurlijke kwaliteiten van de opvolgers een belangrijk criterium zijn.

4.2 Algemeen en dagelijks bestuur

Het bestuur bestaande uit een Algemeen Bestuur (AB) en een Dagelijks Bestuur (DB) telde het afgelopen jaar 10 leden. Het bestuur fungeert als zodanig bij de vereniging Genootschap 'Oud Katwijk' en bij de Stichting Katwijks Museum. De heren Hans Schonenberg, Jaap van Duijvenbode en Jaap van der Plas waren aftredend. Zij werden herkozen maar onder voorwaarde dat zij tijdens de nieuwe bestuurstermijn in hun opvolging zullen voorzien.

De vergaderfrequentie van het AB beperkt zich tot vier à vijf bijeenkomsten per jaar, terwijl het DB ongeveer eens per twee à drie weken vergadert. De leden van het AB worden over de besluitvorming van het DB geïnformeerd aan de hand van de besluitenlijsten. De belangrijkste binnen het AB besproken of tot besluitvorming leidende onderwerpen waren:

- Jaarrekeningen 2015 van Genootschap 'Oud Katwijk' en Stichting Katwijks Museum
- Begroting 2017 van Genootschap 'Oud Katwijk' en Stichting Katwijks Museum
- Bestuursverslag 2015 van het Katwijks Museum
- Periodiek overleg met de Raad van Toezicht
- Tariefbeleid
- Besluitvorming over diverse investeringsprojecten
- Huisvesting KW 88

4.3 De leden

Gedurende het afgelopen jaar kon het genootschap weer een groot aantal nieuwe leden begroeten. Het aantal leden van het genootschap bleef echter stabiel. Het bedroeg namelijk 1732 leden eind 2016 tegen 1734 eind 2015. Het aantal nieuwe leden was slechts voldoende om het verloop te compenseren.

Van de leden waren eind van het jaar 185 personen binnen het museum als vrijwillig(st)er actief, meestal in commissieverband maar soms ook individueel vanwege specifieke deskundigheden. Dit aantal blijft al enige jaren stabiel. Als nieuwe vrijwilligers werden begroet Ada Avrahami, Frits Dijkdrenth, Huig van Duijn, Janny Guijt, Wim Haartsen, Tini Haartsen-Slappendel, Corrie van der Plas, Aafke Schimmel, Kees Haasnoot en Jo Schlagwein. Van de vrijwilligers vierden Nico van Bohemen, Linda van Dijk, Jaap van Duijn, Hannie Nieuwland-Huisman, Jaap van der Plas, Bert Verkade en Willem Zwaneveld hun 12½ jarig jubileum en voor Dick Boersma, Corrie Ouwehand en Dik Parlevliet was het 25 jaar geleden dat zij als vrijwilliger begonnen.

Gedurende het afgelopen jaar moesten wij wegens overlijden afscheid nemen van de volgende (oud-)vrijwillig(st)ers:

- Arie Guijt
- Marie van der Bent-van Duijn
- Aad Houwaard

De laatste jaren wordt door het overheidsbeleid in met name de zorg een steeds groter beroep op inzet van vrijwilligers gedaan. Velen zijn bereid aan deze behoefte invulling te

geven waarbij met name de mantelzorg van betekenis is. Het gevolg is dat het museum in een steeds krappere wordende markt moet gaan werven. Het bestuur prijst zich dan ook gelukkig dat ook het afgelopen jaar het vrijwilligersbestand op sterkte is gebleven.

5 ONDERSTEUNENDE GROEPEN

5.1 De facilitaire groep

De facilitaire groep bestaat uit de continu aanwezige vaste krachten en een aantal vrijwilligers. Gedurende het verslagjaar wijzigde de vaste kern grondig van samenstelling. Mevrouw Dana Paunowitz moest om gezondheidsredenen haar activiteiten staken. Zij werd vervangen door Maaïke Schonenberg. Kees Blonk bereikte de pensioengerechtigde leeftijd en nam op 10 november afscheid tijdens een druk bezochte receptie. Kees Blonk was sinds 2000 betrokken bij het museum. Kees heeft onder meer gewerkt in de visserij. Na gedeeltelijke afkeuring heeft hij zich ingezet bij de politie, in de zorg en tenslotte bij het museum. Kees is echter niet geheel vertrokken. Hij stelt zich sinds zijn pensionering beschikbaar als vrijwilliger waardoor de band met het museum blijft bestaan. Na het afscheid van Kees Blonk is Jaap van Duijn in zijn plaats benoemd. Jaap was al bekend met het museum aangezien hij met zijn vrouw Coby al jaren lid is van de klederdrachtgroep.

5.2 De PR-commissie

De PR-commissie heeft ook in het verslagjaar weer een belangrijke rol gespeeld in de presentatie van het museum. Voor de publiciteit rond de tentoonstellingen werd daarmee nauw samengewerkt met de tentoonstellingscommissie. Ter gelegenheid van het vijftigjarig jubileum van het genootschap bracht zij een bijzonder nummer van het Ledenblad uit waarin een beeld werd gegeven van de ontwikkeling van het genootschap gedurende de afgelopen halve eeuw. Met grote regelmaat verscheen de maandelijkse Museumklinker en de periodieke extern gerichte nieuwsbrief naar aanleiding van een nieuwe tentoonstelling. Opgemerkt zij dat de Museumklinker een belangrijke bron is voor dit jaarverslag.

Een belangrijk communicatiemiddel voor het museum met de buitenwereld is de website. Om de groeiende betekenis van dit moderne medium te kunnen illustreren volgt hierbij een overzicht waaruit de ontwikkeling van de laatste jaren blijkt. Bedacht moet worden dat de hogere bezoekfrequentie mede verband houdt met de kwalitatief uitstekende tentoonstellingen van de laatste jaren.

	2016	2015	2014
Aantal bezoeken (sessies)	36.513	33.421	28.978
waarvan gebruikers (unieke bezoekers)	26.863	24.466	22.114
Aantal landen van de bezoekers	97	105	89
Waarvan als de toplanden zijn te karakteriseren:			
Nederland	33.141		
Duitsland	888		
Verenigd Koninkrijk	430		
Verenigde Staten	393		
België	277		

Het gemiddeld aantal bezochte pagina's was in 2016 evenals in het voorafgaande jaar 4 en de gemiddelde duur van een sessie was 2 minuten. 92% van de gebruikers kwam uit Nederland en 2% uit Duitsland. Het aantal landen van waaruit de site werd bezocht, steeg van 89 in 2015 naar 105 in 2016.

Opmerkelijk is ook de ontwikkeling in de apparatuur waarvan bezoekers gebruik maakten:

Desktop 52% (in 2015 58% en in 2014 65%)

Tablet 28% (in 2015 28% en in 2014 25%)

Mobiel 20% (in 2015 14% en in 2014 10%)

Duidelijk is te zien dat de communicatie zich steeds meer verplaatst van de zittende mens naar de wandelaar en de reiziger in het openbaar vervoer.

5.3 Huisvesting en inrichting

Bij voortgezet overleg met de gemeente bleek dat de gemeente nog steeds wil voldoen aan de wens van de politiek om de KW 88 weer in de open lucht bij de Vuurbaak te plaatsen. Het streven van de gemeente is dat de werkzaamheden dit voorjaar kunnen worden afgerond. Overigens blijkt uit berichtgeving in de media dat een eventuele permanente overdekte huisvesting nog steeds niet tot de onmogelijkheden behoort. De gevormde werkgroep die plannen voor de invulling van het Vuurbaakplein uitwerkt, bestaande uit ambtenaren van de gemeente, Katwijk Marketing en Cees Verdoes als vertegenwoordiger van het museum, is nog steeds actief.

Met de gemeente loopt nog steeds overleg over een eventuele overdracht door het museum aan de gemeente van het gedeelte van de entreehal en expositiezalen die in 2007 zijn gerealiseerd.

De renovatie en herinrichting van de zolder is voor een belangrijk deel gereed gekomen. De zolder is voorzien van een parketvloer en een in de stijl van het pand gemaakte trap. Wat thans nog rest, is de installatie van een traplift. Dat zal in het voorjaar 2017 gebeuren.

Begin juni is de naam van de botenhal gewijzigd in Mark Parlevliet-zaal, genoemd naar de onlangs overleden zoon van directeur D. Parlevliet van het welbekende Parlevliet/Van der Plas-concern (P&P). De naam is boven de toegangsdeur aangebracht met letters in dezelfde stijl als die van de museumnaam bij de ingang. Tegelijkertijd is er bij de nieuwe naam een groot halfmodel opgehangen van de voormalige KW 133 'Koningin Juliana' die in 1951 gebouwd is in opdracht van rederij M. van der Plas. Het model is enige jaren geleden geschonken door de gebroeders Buijs, beiden oud-werknemers van de werf waar het originele schip is gemaakt.

6. FINANCIËN, ORGANISATIE EN INFORMATIETECHNOLOGIE

Financieel beheer, de interne en administratieve organisatie en de informatietechnologie zijn nauw met elkaar verbonden. Deze vormen tezamen het middel om de organisatie als geheel in financieel en organisatorisch opzicht beheersbaar te houden. Dat is bepalend voor het handhaven van de continuïteit van het museum.

6.1 Verslaggevingseisen en administratieve organisatie

Het bestuursverslag was aanvankelijk gericht op de interne doelgroep en een groep specifieke belanghebbenden. Door aanscherping van de verslaggevingseisen bestaat sinds 1 januari 2014 de wettelijke verplichting om de jaarverslaggeving van het Katwijkse Museum ook voor de buitenwereld toegankelijk te maken. Deze zwaardere eisen houden verband met de ANBI-status van genootschap en stichting. Vanwege deze status zijn de beide rechtspersonen verplicht hun bestuursverslag en jaarrekening via de eigen website te publiceren. Initiatiefnemer van deze verplichting was de Belastingdienst. Het niet voldoen aan deze verplichting leidt tot verlies van de ANBI-status waardoor gevers hun giften aan het museum niet meer voor de inkomstenbelasting kunnen aftrekken.

Door een werkgroep zijn de vereisten waaraan de jaarrekening en het jaarverslag moeten voldoen onderwerp van discussie geweest. Het belangrijkste aandachtspunt daarbij was de vorming en het onderscheid van voorzieningen en doelreserves. Dit heeft ertoe geleid dat een uitvoerige notitie is gemaakt waarin deze eisen zijn uitgewerkt en gemotiveerd. Deze notitie zal voortaan de leidraad zijn voor het opmaken van de verslaggeving.

6.2 Financiële uitkomsten

De vereniging Genootschap 'Oud Katwijk'

De jaarrekening 2015 van het genootschap sloot met een batig saldo van € 249 tegen een verlies van € 372 in het voorafgaande jaar. Dat het netto resultaat meestal rond het nulpunt ligt, is een gevolg van het beleid om slechts kunst aan te kopen voor zover de geldmiddelen toereikend zijn. De belangrijkste posten van de winst- en verliesrekening mede in relatie tot die van het voorafgaande jaar zijn als volgt samen te vatten (bedragen in duizenden euro's):

<u>Baten</u>	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Contributies	20,8	21,8
Overige inkomsten en subsidie	72,5	17,7 Subsidie 6,3
Rentebaten	4,9	0,0
<u>Lasten</u>		
Organisatie- en specifieke kosten	26,4	26,4 Ledenblad 14,2 resp. 13,1
Kunstaankopen	83,0	13,7

De subsidie mag overeenkomstig de door de gemeente gestelde subsidievoorwaarden uitsluitend besteed worden aan restauratie en aankoop van kunstwerken. Uit de contributie zijn de extra afdrachten geëlimineerd en toegevoegd aan de overige inkomsten. Deze her rubricering verklaart de daling van de contributiebaten.

Met ingang van 2016 is de aan de stichting verstrekte lening rentedragend geworden. De rente is gesteld op 3% en heeft geleid tot een bate van € 4.770.

De Stichting Katwijks Museum

De stichting exploiteert het museum. Een beknopte analyse van de exploitatie is als volgt weer te geven (bedragen in duizenden euro's):

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
Entreegelden	98,2	65,1
Bruto marge verkopen	17,0	24,5
Overige baten	19,7	7,0
Subsidie	<u>136,8</u>	<u>136,8</u>
Voor de exploitatie beschikbaar	271,7	233,4
Bestaande uit:		
Projecten en server	49,5	30,0
Tentoonstellingen	40,0	40,0
Overige exploitatiekosten	168,6	157,6
Per saldo rentelasten	14,4	6,6

Een en ander resulteerde in een nadelig saldo van € 734 tegen een nadelig saldo in 2015 van € 528.

Het grote bezoek aan de Blommers-tentoonstelling heeft voor de stichting geleid tot een hoge opbrengst aan entreegelden. Besloten is deze bijzondere bate aan te wenden voor de plaatsing van zonnepanelen op het platte dak van de achter het monument gelegen zalen. Uit dien hoofde is bij de stichting € 20.000 opzij gezet in een doelreserve huisvesting.

6.3 Informatietechnologie

De informatietechnologie neemt een steeds belangrijker plaats in de museumorganisatie in. Om een indruk te geven is dit jaar voor de verslaggeving gekozen voor een integraal overzicht van de huidige opzet van de infrastructuur en de gedurende het verslagjaar verrichte werkzaamheden. Bij de ICT zijn Henk Guijt, Koos de Zwart en Jan van Beelen betrokken.

In het verslagjaar bestond de IT infrastructuur uit een Windows server, 8 PC's, 3 Thin Clients, 7 printers, 3 scanners en een Kassa systeem. Deze apparaten zijn via een vast netwerk met elkaar verbonden. Daarnaast zijn er 3 laptops, 3 niet op het netwerk aangesloten PC's en een interactief, computergestuurd systeem voor presentaties over de Peutingerkkaart. Het totaal aan beheerde data is 1670 GB (1.67 TB). Het onderhoud wordt verzorgd door een externe partij.

In dit jaar is een aantal activiteiten uitgevoerd c.q. afgerond, t.w.:

- Vastleggen van de ICT infrastructuur in een bijna 50 pagina's tellend document.
- Vastleggen van werkprocedures, o.a. voor een aantal software installaties.
- Invoeren van nieuwe inlog wachtwoorden, conform Microsoft standaard.
- Afronden van aanpassingen in de data toegangsrechten per gebruiker account, zodat iedereen de juiste rechten heeft om zijn werk te kunnen doen.

- Besluit om gebruik te maken van het pakket CollectionConnection als aanvulling op TMS (The Museum System), zodat een deel van de collectie via de website van het Katwijkse Museum zichtbaar kan worden gemaakt en waarbij interessante gegevens over het getoonde item kunnen worden weergegeven. Naar verwachting wordt deze aanvulling van de website in 2017 operationeel. Tevens is een keus gemaakt voor het computerplatform waarop CollectionConnection gaat draaien.
- Vervangen van de oudste PC door een nieuwe PC.
- Uitbreiden van de back-up procedure met een externe harde schijf kopie die buiten het museum wordt opgeslagen.
- Aandacht voor phishing e-mails die regelmatig van verschillende “firma’s” binnenkomen. Het e-mail systeem is aangepast om ongewenste e-mails zo veel mogelijk in een aparte map te zetten.
- Op regelmatige basis controleren van de juiste werking van alle PC’s, incl. het opschonen van tijdelijke bestanden en het installeren van Windows software updates.

Ondanks alle maatregelen om storingen zo veel mogelijk zonder onderbrekingen op te vangen, is in juni de server door 2 tegelijkertijd kapotte disk drives uitgevallen. Deze disks zijn onder garantie vervangen. Het duurde 2 werkdagen om de server weer in de lucht te krijgen. Het goede nieuws was dat de back-up voorzieningen adequaat waren om vrijwel zonder data verlies weer verder te kunnen werken. Na dit incident is een extra disk drive in de server als ‘hot spare’ geïnstalleerd. Als nu een disk in de server dreigt uit te vallen, neemt deze ‘hot spare’ disk automatisch de taak over, en wel zonder onderbreking. Vervanging van de kapotte disk kan dan later zonder onderbreking plaatsvinden.

De server is voorzien van een dubbele koeling, voedingsunit en een noodstroom voorziening. In dit jaar is een voedingsunit uitgevallen en vervangen zonder dat gebruikers dit hebben gemerkt.

6.4 Risicoanalyse

Een risicoanalyse heeft ten doel om na te gaan welke factoren relevant zijn voor de bewaking van de continuïteit van een organisatie. Reeds een aantal jaren is het een goed gebruik om de uitkomsten van een dergelijke analyse in het jaarverslag op te nemen. Ondernemingen van substantiële omvang zijn daartoe zelfs verplicht. Door een jaarlijkse publicatie van een dergelijke analyse blijft het bestuur alert op zich mogelijk ontwikkelende risico’s.

Ook het Katwijkse Museum heeft te maken met risico’s. In financieel opzicht is dat het achterwege blijven van de indexering van het gemeentelijk subsidie. Naarmate deze indexering langer achterwege blijft, is de kans op een liquiditeitstekort groter. Het bestuur is zich bewust van de risico’s van deze ontwikkeling, maar kan het gemeentelijk beleid niet beïnvloeden.

Als bedreiging is te noemen de beperkte beschikbaarheid van vrijwilligers met specifieke deskundigheden. Het bestuur acht het daarom van groot belang om door het aantrekken van ‘achtervangers’ de continuïteit zeker te stellen. Voorts dient doorlopend naar verjonging

van het vrijwilligersbestand gestreefd te worden teneinde de gemiddelde leeftijd op een aanvaardbaar niveau te houden.

7. DE TOEKOMST

Een belangrijk aandachtspunt is de keuze van een definitieve locatie voor de bomschuit KW 88. Het bestuur heeft zich ten doel gesteld hiervoor huisvesting in het museum te realiseren, maar is afhankelijk van de politiek.

In economisch opzicht is sprake van een grote opleving van de conjunctuur. De werkloosheid daalt snel waardoor optimisme ontstaat en de consumptieve bestedingen groeien. Dit biedt kansen om de inkomsten vanuit de particuliere sector en het bedrijfsleven voor het museum te vergroten. De politieke situatie zowel in het binnenland als internationaal is echter instabiel. Wat dat voor de samenleving kan gaan betekenen, is moeilijk te overzien. Dat kan tot nieuw pessimisme in de samenleving leiden, een ontwikkeling die ook van invloed zal zijn op de lokale samenleving.

Desondanks blijft het bestuur van mening dat zij op lokaal niveau de toekomst met vertrouwen tegemoet mag zien. Het bestuur dankt alle vrijwilligers en de beheerder met zijn medewerkers voor hun inzet en enthousiasme.

Katwijk, 30 maart 2017

Het bestuur:

Hans Schonenberg, voorzitter
Ria de Best, eerste secretaris
Arie de Vreugd, eerste penningmeester
Jaap van Duijvenbode, tweede penningmeester
Jaap van der Plas, tweede secretaris
Jan van Beelen
Agatha Haasnoot
Annemarie Kingmans-Claas
Leo Roosjen
Wim van Rijn

Raad van Toezicht:

mr. C. van der Plas, voorzitter
J.A. Vlieland, secretaris
G. Brouwer (overleden 20 febr. 2017)
C. Baalbergen
M. van der Gugten